

ΕΡΩΤΗΣΗ

Αθήνα, 26/8/2021

Της: Αναστασίας – Αικατερίνης Αλεξοπούλου, Βουλευτού Β1΄ Βορείου Τομέα Αθηνών

Προς: Τον κ. Υπουργό Εξωτερικών

ΘΕΜΑ: «Αποχαρακτηρισμός εγγράφων του 1974 για την Κυπριακή τραγωδία»

Κύριε Υπουργέ,

Ως γνωστόν, σύμφωνα με τον Νόμο 2594/1998, "Κύρωση ως Κώδικα του σχεδίου νόμου «Οργανισμός του Υπουργείου Εξωτερικών», άρθρο 17, παράγραφος 1: "Συνιστάται, στο Υπουργείο Εξωτερικών, Υπηρεσία Ιστορικού Αρχείου, η οποία υπάγεται απευθείας στον Υπουργό Εξωτερικών. Σκοπός της ως άνω υπηρεσίας είναι η ταξινόμηση, συντήρηση, φύλαξη και αξιοποίηση των γραπτών, οπτικοακουστικών και ηλεκτρονικών αρχείων του Υπουργείου Εξωτερικών, συμπεριλαμβανομένων και των αρχείων των γραφείων των Υπουργών, η έκδοση μελετών, ο αποχαρακτηρισμός αρχείων, καθώς και η προαγωγή της έρευνας". Πιο κάτω, κατά το άρθρο 3 του ίδιου ως άνω Νόμου: "Τα αρχεία, μετά την πάροδο τριακονταετίας, από την έκδοσή τους, θεωρούνται ιστορικά αρχεία και αποχαρακτηρίζονται, ενώ τα υπόλοιπα θεωρούνται υπηρεσιακά αρχεία και παραμένουν δεσμευμένα. Ως προς τα δεσμευμένα αρχεία, επιτρέπεται ο αποχαρακτηρισμός τους εφόσον συντρέχουν λόγοι υπέρτερου εθνικού συμφέροντος. Ο αποχαρακτηρισμός ενεργείται με απόφαση του Υπουργού Εξωτερικών, μετά από γνώμη της Επιτροπής Αποχαρακτηρισμού, η οποία συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εξωτερικών. Τα αρχεία, όταν παρέλθει τριακονταετία από την έκδοσή τους, διατίθενται στην ιστορική έρευνα. Εξαιρούνται του αποχαρακτηρισμού, με απόφαση του Υπουργού Εξωτερικών μετά από γνώμη της Επιτροπής Αποχαρακτηρισμού, εκείνα τα οποία βρίσκονται στο στάδιο της μηχανοργάνωσης, όσα έχουν φθαρεί και απαιτείται η συντήρησή τους, καθώς και εκείνα η δημοσιοποίηση των οποίων θα μπορούσε να επιφέρει βλάβη στα εθνικά συμφέροντα ή στην προσωπικότητα φυσικών προσώπων".

Εν τούτοις, ο Νόμος αυτός καταργήθηκε, με το άρθρο 171, παρ. 2, του νέου Οργανισμού του Υπουργείου Εξωτερικών, της 5ης Ιουνίου 2007, που κυρώθηκε με το άρθρο μόνο του Νόμου 3566/2007: "Κύρωση ως Κώδικα του «Οργανισμού του Υπουργείου Εξωτερικών», και ως εκ τούτου, έκτοτε, δημιουργήθηκε ασάφεια και αντινομία σχετικά με την ακριβώς προβλεπόμενη διαδικασία αποχαρακτηρισμού των ιστορικών αρχείων που έχει στη διάθεσή του το Υπουργείο σας.

Πλην όμως, το Ιστορικό Αρχείο του Υπουργείου Εξωτερικών αποτελεί πρωτογενή πηγή έρευνας και μελέτης για ιστορικούς και άλλους επιστήμονες, με ίσα δικαιώματα πρόσβασης, υπό τους όρους που θέτει ο νόμος και η διεθνής πρακτική, στο δε παρελθόν έχουν εκδοθεί και δημοσιοποιηθεί αξιολογες έρευνες υπό τη μορφή βιβλίων, οι οποίες αποσαφηνίζουν πλήθος λεπτομερειών που έκριναν την πορεία των εθνικών θεμάτων και της εξωτερικής μας πολιτικής.

Εξάλλου, προνομιακή πρόσβαση ή προνομιακή και αποκλειστική διοχέτευση των εγγράφων αυτών προς επιλεκτικές κατευθύνσεις αντιβαίνει και στο πνεύμα και στο γράμμα του νόμου, αλλά και στη διεθνή πρακτική, όπως καταγράφεται με σαφήνεια στον Κώδικα Δεοντολογίας Αρχειονόμων, που εγκρίθηκε από το Διεθνές Συμβούλιο Αρχείων, στο Πεκίνο (1996) και υιοθετήθηκε από την Ελληνική Αρχειακή Εταιρεία. Πολύ περισσότερο, μάλιστα, όταν διοχετεύονται έγγραφα πριν από την πάροδο της ανωτέρω οριζόμενης τριακονταετίας, χρόνος, άλλωστε, που και διεθνώς τέθηκε ως όριο απαραίτητο για τον αποχαρακτηρισμό ενός εγγράφου (ως απόρρητου ή εμπιστευτικού) και για την διάθεσή του στους ερευνητές.

Ειδικότερα, για τα δραματικά γεγονότα του 1974 στην Κύπρο, με τα γνωστά αποτελέσματα, έχουν ήδη παρέλθει 47 ολόκληρα χρόνια από την περίοδο κατά την οποία διαδραματίστηκαν, το δε μείζον αυτό εθνικό ζήτημα του Ελληνισμού εξακολουθεί να παραμένει ανοικτό και δυσεπίλυτο. Πέραν τούτων, στο πρόσφατο παρελθόν έγινε δημοσίως γνωστό

(βλ. [https://www.eleftheria.gr/m/%CF%80%CF%81%CF%8C%CF%83%CF%89%CF%80%CE%B1/item/168798-](https://www.eleftheria.gr/m/%CF%80%CF%81%CF%8C%CF%83%CF%89%CF%80%CE%B1/item/168798-%CE%B1%CE%BD%CE%BF%CE%AF%CE%B3%CE%BF%CF%85%CE%BC%CE%B5-%CF%84%CE%BF%CE%BD-%C2%AB%CF%86%CE%AC%CE%BA%CE%B5%CE%BB%CE%BF-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%BA%CF%8D%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%85%C2%BB.html)

[B1/item/168798-%CE%B1%CE%BD%CE%BF%CE%AF%CE%B3%CE%BF%CF%85%CE%BC%CE%B5-%CF%84%CE%BF%CE%BD-](https://www.eleftheria.gr/m/%CF%80%CF%81%CF%8C%CF%83%CF%89%CF%80%CE%B1/item/168798-%CE%B1%CE%BD%CE%BF%CE%AF%CE%B3%CE%BF%CF%85%CE%BC%CE%B5-%CF%84%CE%BF%CE%BD-%C2%AB%CF%86%CE%AC%CE%BA%CE%B5%CE%BB%CE%BF-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%BA%CF%8D%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%85%C2%BB.html)

[C2%AB%CF%86%CE%AC%CE%BA%CE%B5%CE%BB%CE%BF-%CF%84%CE%B7%CF%82-](https://www.eleftheria.gr/m/%CF%80%CF%81%CF%8C%CF%83%CF%89%CF%80%CE%B1/item/168798-%CE%B1%CE%BD%CE%BF%CE%AF%CE%B3%CE%BF%CF%85%CE%BC%CE%B5-%CF%84%CE%BF%CE%BD-%C2%AB%CF%86%CE%AC%CE%BA%CE%B5%CE%BB%CE%BF-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%BA%CF%8D%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%85%C2%BB.html)

[B1/item/168798-%CE%B1%CE%BD%CE%BF%CE%AF%CE%B3%CE%BF%CF%85%CE%BC%CE%B5-%CF%84%CE%BF%CE%BD-%C2%AB%CF%86%CE%AC%CE%BA%CE%B5%CE%BB%CE%BF-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%BA%CF%8D%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%85%C2%BB.html](https://www.eleftheria.gr/m/%CF%80%CF%81%CF%8C%CF%83%CF%89%CF%80%CE%B1/item/168798-%CE%B1%CE%BD%CE%BF%CE%AF%CE%B3%CE%BF%CF%85%CE%BC%CE%B5-%CF%84%CE%BF%CE%BD-%C2%AB%CF%86%CE%AC%CE%BA%CE%B5%CE%BB%CE%BF-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%BA%CF%8D%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%85%C2%BB.html)), ότι υφίστανται 11 [έντεκα] φάκελοι “που λείπουν από το αρχείο του Φακέλου της Κύπρου, αλλά που ευτυχώς το υλικό τους δεν θα μείνει στο σκοτάδι, διότι βρέθηκαν οι ηχογραφημένες μαρτυρικές καταθέσεις που βρίσκονταν μέσα σε αυτούς και άρα το υλικό δεν έχει χαθεί «ούτε κατά κεραία»”, σύμφωνα με δήλωση του τότε προέδρου της Βουλής των Ελλήνων, ο οποίος επιπλέον υπεσχέθη ότι έπεται η ολοκλήρωση του αποχαρακτηρισμού τους ως “απορρήτων” και “άκρως απορρήτων” εγγράφων σχετιζόμενων με το ως άνω ζήτημα, συνεπώς, πρόκειται να ανοίξει ο “φάκελος της Κύπρου”.

Ωστόσο, άγνωστη παραμένει και σήμερα η συνέχεια και απόληξη του θέματος του αποχαρακτηρισμού των κρίσιμων για την έρευνα του Κυπριακού εγγράφων, διαδικασία η οποία, πιθανώς, θα οδηγούσε σε μία καλύτερη διερεύνηση των αιτίων της εθνικής τραγωδίας και ενδεχομένως, στην απονομή ιστορικών ευθυνών σε πρόσωπα. Επειδή, λοιπόν, προέχει η ιστορική αλήθεια και δικαιοσύνη, αλλά και επειδή το Κυπριακό πρόβλημα εξακολουθεί να υφίσταται, είναι σημαντικό το Υπουργείο Εξωτερικών να αποσαφηνίσει τι ακριβώς συμβαίνει αναφορικά με τη διαδικασία αποχαρακτηρισμού των “απορρήτων” και “άκρως απορρήτων” εγγράφων, που αφορούν στο δράμα του Κυπριακού Ελληνισμού, δηλαδή σε ποια φάση βρίσκεται η εν λόγω διαδικασία.

Με δεδομένα όλα τα παραπάνω,

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

1. Σε ποιο ακριβώς στάδιο βρίσκεται ο αποχαρακτηρισμός, ως απορρήτων, των κρίσιμων εγγράφων που αφορούν στα γεγονότα του 1974 στην Κύπρο;

2. Έχει σταματήσει η διαδικασία και η προοπτική αποχαρακτηρισμού των εγγράφων που αφορούν στο δράμα του Κυπριακού Ελληνισμού του 1974; Αν ναι, για ποιον λόγο συνέβη αυτό;

2. Αφ' ής στιγμής από τα γεγονότα του 1974 στην Κύπρο έχει παρέλθει χρονικό διάστημα πολύ πλέον των 30 (τριάντα) ετών, ως ελαχίστου απαραίτητου για τον αποχαρακτηρισμό των σχετικών εγγράφων, ως απορρήτων και ενώ το θέμα της τραγωδίας του ελληνισμού της Κύπρου συνεχίζει να υφίσταται, ως διεθνές πρόβλημα ξένης εισβολής και κατοχής εδαφών ενός ανεξαρτήτου κράτους-μέλους του ΟΗΕ, ποιος είναι ο λόγος που το Υπουργείο σας δεν αποδίδει προτεραιότητα στον ως άνω αποχαρακτηρισμό και στην δημοσίευση αυτών των εγγράφων;

Η ερωτώσα βουλευτής

Αναστασία – Αικατερίνη Αλεξοπούλου